No. 199. 1835.

BREDASCHE COURANT,

Staat- Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 22 Augustus.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, herinneren bij deze alle en een iegelijk, dat bij Publicatie van den 6den Augustus 1835, het afsteken van vuurwerken, het werpen van papieren en zoutjes, het loopen met brandend pikkuw, op dezer Stads Straten, Markten en Pleinen, verboden zoude zijn onder boete van *25 guldens* en zoude gevangenis van *drie dagen*.

Met waarschuwing dat de Kommissaris van Policie en de Kopinklijke Maréchaussée zullen toezien, dat, op den aanstaanden Geboorte-Verjaardag van Z. M. den Koning, de ingezetenen zullen waken, dat deze Verordeningen door niemand worden overtreden.

BREDA, den 20sten Augustus 1835.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

Brussel. De belgische afgevaardigden hebben gisteren de beraadslagingen voortgezet omtrent de jury van onderzoek voor de graden bij het hooger onderwijs. Na het onderscheiden amendementen waren voorgesteld omtrent het getal der jury's en de wijze van benoeming, worden ten laatste de beide volgende punten in omvraag gesteld: 1° zullen de kamers in de benoeming der jury tusschen beide komen? 2° zal het gouvernement tusschen beide komen? Van de 87 tegenwoordige leden onthielden zich omtrent het eerste punt vier leden, beantwoordden 42 de vraag toestemmend, en 41 ontkennend, zoodat de bemoeijing der kamer ten deze door eene stemming beslist werd; de tweede vraag omtrent de tusschenkomst van 't bewind werd met 80 tegen 8 stemmen aangenomen; de onderscheiden amendementen werden daarop ter zijde gesteld en het artikel, zoodat het voorgesteld was, met 54 tegen 30 stemmen goedgekeurd.

De kiskolleges van Stignies en Mons zijn bijeengeroepen, om nieuwe leden voor de kamer van afgevaardigden te benoemen, in plaats van de heeren *Anciaux*, *Devivier*, *Dupont de Beaulieu* en *Nypels*, wier benoeming geannuleerd is.

— Te Antwerpen waren heden (20 *Augustus*) genoteerd: Belg. 100; C. Intal. 102⅝; Sp. *Cubbaard* 35; Perpet. 35, 35⅛; Cortes 31⅛; 3 pCt. 20; Uitgest. 15⅝; Nap. 91¼; Sicil. 95⅜; Rom. 104⅛; Id. Coupons 97; Braz. 84⅝.

De Londensche berigten over België tot den 17den houden weinig bijzonders. Het huis der gemeenten had met eenparigheid de subsidie van 10,000 p. st. voor de poolsche vlugtelingen toegestaan. Op de beurs was het omzigtig toeverlaat, doch waren de prijzen niet verbeterd. Vrijdag (17) waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 89⅞; Ned. 2½ pCt. 54¼; 5 pCt. 101½; Sp. Certes 47⅛; Braz. 85¼; Mexico 36½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Augustus.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van gisteren, werd allereerst rapport uitgebragt over een supplementair crediet van 500,000 franken, tot weering van den voortgang der cholera in de Zuidelijke gewesten, en vervolgens bij monde van den heer *Katoul* verslag gedaan, over de wet op de pensioenen voor de nagelaten betrekkingen der slagtoffers van 28 Julij, tot welker aanneming de commissie met eene geringe wijziging besloten had. Aan de orde was de voortzetting der discussien over de wijziging van het wetboek van criminele instructie en van het strafwetboek. Door onderscheidene leden, als de heeren *Gaston de la Rochefaucault*, *Glavier*, *Pages*, *Sauzet*, *Arago* en *Maugin* werden nogmaals de beginsels omtrent de verantwoordelijkheid door de geschorenen met eene merkwaardigheid van meening bestreden, en voorbeelden bijgebragt, dat men ook onder het vorig bestuur de enkele meerderheid gewild had. Door het lid *Mesnard* werd een amendement voorgesteld, dat zoo de beklaagde voor de hoofdmisdaad slechts door de eenvoudige meerderheid schuldig verklaard is, de vragen omtrent hetzelfde punt zullen beantslagen, en het gevolg van den beklaagde uitgesproken vonnis dan de voorkeur verhalen, manner het door de meerderheid der regters genomen is. De minister *Guizot* beklom de tribune om het bewind tegen de beschuldiging te verdedigen, dat men op dit oogenblik zocht gebruik te maken om de landen van den druk voor altijd te verkorten, en zeide dat schoon bij het ontwerp door *Hebert* voor ontwerp scheen, het gouvernement er zich niet tegen verzetten zou, indien de kamer het meende te moeten aannemen. Door de noodzakelijkheid, vooral uit het centrum, werd intusschen bij herhaling gevraagd om tot de stemming over te gaan, doch werd, daar de vraag waarover gestemd moest worden, hier niet vóór gepaard was, de zitting opgeheven tot den volgenden dag, als wanneer het eerst het rapport van den heer *Sauzet* op het ontwerp op de drukpers zal worden gehoord.

Het *Journal des Débats* laat zich thans voor de wijziging van de jury uit; alle vrije gouvernementen, zegt hij, hebben vele wetten gemaakt en hervormd. De *Temps* verklaart zich voor de verwerping van de wet met de voorgestelde amendementen.

— Zoo men verzekert zal het hof der pairs in de eerste dagen van September de zaak der beschuldigden van Parijs voortzetten; de onderofficiers van Luneville zouden reeds naar het Luxemburg zijn overgebragt.

— Te Chartres is de burggraaf *Desmenoux* gearresteerd en in de conciergerie gebragt.

— Een dagblad van Lyon geeft, op geloof van een brief uit Livorno, de tijding van den dood des konings van Napels. Het *Journal des Débats* houdt deze tijding voor geheel van grond ontbloot, daar bij het gouvernement daarvan volstrekt geen berigt was ingekomen.

— Het *Journal de Paris* geeft de volgende berigten van de Spaansche grenzen:

» Don *Carlos* heeft zich den 15den op Vittoria gerigt. *Gondon*, die te Logrono staat, slaat al zijne bewegingen gade.

» Drie karlistische bataillons zijn den 12den te Aoys gearriveerd; zij spreken van in Arragon te trekken, doch *Iriarte* denzelfden dag met zijne kolonne te Pampeluna gekomen, en *Guerrea*, die met de zijne te Alsajoba staat, bevinden zich in staat zulks te verhinderen.»

Overigens wordt er weder niets nieuws wegens de voorgevallen ongeregeldheden in onderscheidene plaatsen van Spanje gemeld.

— Heden (18 *Augustus*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. en op tijd 109,10; 3 pCt. kont. en op tijd 78,90; Nap. tent. kont. 96,95; op tijd 97; Sp. Perpet. 36½; 3 pCt. 23; Cortes 35⅞; Id. Coupons 18; Uitgest. 14⅞.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Augustus.

Gisteren avond ten half elf uren werden de ingezetenen dezer stad door het geroep van brand plotselijk in ontsteltenis gebragt. Derzelve was ontstaan en bleek bij de eerste ontdekking reeds tot eene aanmerkelijke hoogte gekomen te zijn, in de schuur of het pakhuis van den heer koopman *Timmermans*, achter deszelfs woning gelegen en thans in huur bij den timmerman *Brasselaars*, zijnde met hout gevuld en gelegen midden tusschen een blok huizen aan de markt, korte Bregstraat en Keizerstraat uitkomende, en omgeven van de met brandbare stoffen gevulde magazijnen en bergplaatsen der aangrenzende nering doende bewoners. De hevigheid van den brand die de timmerhaus-werkplaats weldra in lange vlam zette, de afgelegenheid en schaarste van het water, zijnde alle pompen in den omtrek al spoedig leeggepompt, de nabijheid der magazijnen van kruidwaren, houtwaren en turf, van welke laatste er zelfs een ruime aangestoken was, maakten het gevaar voor verderen voortgang van den brand, dadelijk van onberekenbare gevolgen had kunnen zijn, zoo dreigend en schier onvermijdelijk, dat reeds al de bewoners van alle in den omtrek gelegen huizen zich haastten hunne kostbaarste goederen in veiligheid te bergen. Door den boven allen lof verheven moed van burgerlijke en militaire autoriteiten en van ingezetenen, de gepaste genomen maatregelen, en inzonderheid door het zachte weder, waardoor de brand niet verder voortgedreven werd, mogt het gelukken, denzelven omtrent ten twaalf ure te stutten en eindelijk geheel meester te worden; hebbende de vernieling, buiten alle verwachting, zich nu slechts bepaald tot de geheele uitbranding van het houtmagazijn bij *Brasselaars* in huur, tot de beschadiging der woning en verbranding van het dak der nevengelegen buiting van den timmerman *van Poppel* en verbranding van een gedeelte der achterwoningen van den [illegible] *mans* en den suikerbakker *van Bergen*, wiens [illegible] noordwaard lag, beide op de Markt uitkomende; voorts van de achter

woningen der kooplieden *Moermans* en *van Giesen* in de Brugstraat, welke laatste een volgepakt magazijn van hout en turf had, vlak tegen aan de plaats van den brand gelegen. Een en ander in aanmerking genomen, is het te verwonderen, dat de brand geen verdere voortgangen heeft gemaakt, en mogen wij het aan het Opperwezen dank weten, dat onze stad voor grootere onheilen is bewaard gebleven.

Zoo wij vernemen was het afgebrande pand tegen brandschade verzekerd. Omtrent de oorzaak van den brand is men in het onzekere.

— Z. M. de Koning en verdere leden der koninklijke familie zijn niet over 's Bosch en Nijmegen, maar over Gorinchem en Utrecht naar het Loo vertrokken.

— Men verneemt, dat Z. M. den luitenant-generaal *du Mortier*, kommandant, voor Z. M. den Koning der Nederlanden, van de bondsvesting Luxemburg, dezer dagen benoemd heeft tot kommandeur van de Militaire Willems-orde.

— Gedurende de vijf eerste maanden van dit jaar zijn, naar men vernomen, bij het gouvernement, uit de Overzeesche bezittingen berigten ingekomen van het overlijden van de navolgende officieren, als: J. C. Köhler, apotheker der derde klasse; F. van der Goes, 1ste luitenant; L. H. G. Cramer-Worch, chirurgijn van de 2de klasse; A. Losiko, 2de luitenant; J. Boeren, 1ste luitenant; F. de Hart, 2de luitenant; J. L. de A. Witte van Haemstede, 1ste luitenant; H. F. de Bruijn, 2de luitenant; C. Rietveld, 1ste luitenant, T. B. Veltman, kapitein; T. H. Uilkens, 1ste luitenant; A. Tamson, 1ste luitenant; P. H. Heerman, adjunct-inspecteur der 2de klasse; V. Hepp, 1ste luitenant; C. Mackay, apotheker der 2de klasse; A. Stieltjes, 1ste luitenant; C. F. Klay, gepensioneerd kapitein; J. V. C. Hoffmann, 2de luitenant; G. van de Graaf, 1ste luitenant; J. W. Donleben, 2de luitenant; W. F. van Gorkom, gepensioneerd chirurgijn der 2de klasse; G. J. Engelenberg, 2de luitenant; C. J. de Quay, majoor, en J. Polman, kapitein; J. Roeland van Leeuwen, gewezen 2de luitenant.

— Laatstleden maandag heeft te Ellewoutsdijk de aanbesteding plaats gehad voor het opmetselen en daarstellen der bombrije lokalen van het fort aldaar en is dit kapitale werk aangenomen door den heer *van Haeften*, voor eene som van *f* 328,000.

Voorts schrijft men uit de provincie Zeeland:

» De schaarste van drinkwater doet zich, vooral in het 4de district dezer provincie, bij de aanhoudende droogte, blijvend gevoelen; de welputten van het grootste gedeelte der huizen, zijn gemeenzaam opgedroogd, en die nog een weinig regenwater bezit, mag zich gelukkig rekenen. Door de zorg van het stedelijk bestuur is er te Vlissingen in deze dringende behoeften voorzien, alzoo daar van tijd tot tijd schepen met water geladen aankomen, welk water aan de ingezetenen die het behoeven, kosteloos wordt uitgedeeld; deze maatregel verdient den grootsten lof, daar het gebrek aan een der eerste levensbehoeften, zonder deze voorziening, voor de bevolking allerdrukkendst zoude zijn. Het zoude voor de ingezetenen, en voornamelijk ook voor het garnizoen als eene onschatbare weldaad te beschouwen zijn, wanneer het hooge bestuur, dat zoo vele blijken van vaderlijke belangstelling in het geluk en welvaren der onderdanen heeft gegeven, konde besluiten eene proefneming te bevelen, tot booring van artesische putten, ten einde, werd deze proefneming met een gelukkig gevolg bekroond, een gebrek te doen ophouden, dat den nadeeligsten invloed op den gezondheidstoestand van onze krijgslieden en de inwoners dier streken uitoefent."

— In het Dagblad van 's Gravenhage leest men het volgend nadere berigt:

» In ons vorig nommer deelden wij, volgens een onzer dagbladen, een artikel mede, betreffende de verbeterde regeling der openbare nuttigheden. Van eene welonderrigte zijde wordt opgemerkt, dat het stof van dat artikel, gelijk elk deskundige moet in het oog vallen, opmerkenswaardig is. Wel verre, namelijk, dat de aanwijzers bij deze nieuwe tijdregeling zouden ter zijde gesteld worden, zijn heeren Gedeputeerde Staten der provincien integendeel uitgenoodigd om in de voornaamste steden *zuivere en naauwkeurige tijdwijzers*, door deskundige personen te doen stellen, ten einde dezelve, met behulp der dagelijksche *zonneverzaming*, zoo als die in het *Jaarboekje* voor het Koningrijk der Nederlanden wordt opgegeven, in den strekken tot regeling der klokken naar den middelbaren tijd.

De Fransche bladen deelen berigten mede uit Algiers van den 9den Augustus: De maarschalk *Clausel* was er nog niet aangekomen, en de voormalige gouverneur inmiddels reeds aan boord der stoomboot *Salamander*, vertrokken. De beide laatste bataillons van het vreemde legioen waren eenige dagen te voren vertrokken; dezelve bestonden uit Italianen en Polen, waren ongeveer 1500 man sterk en even als de eerste afdeeling voorcerst naar Palma gezeild. Men had te Algiers berigten uit Oran, welke vermeldden, dat schoon er geene nieuwe vijandelijkheden hadden plaats gehad, de chef der Arabieren, *Abdil-Kader*, zich zeer opgeruimd toonde en het gerucht verspreid had, dat de keizer van Marokko hem had toegezegd, van met hem gezamenlijk de Franschen te bestrijden. Een fransch eskadron was in de vlakte nabij Oran, terwijl het de paarden drinken liet, door de Arabieren overvallen en een aantal manschappen van hetzelve gedood en gekwetst en 35 paarden opgeligt hadden.

Te Algiers was, nadat men reeds te voren vernomen was geworden dat er cholera-gevallen waren geweest, 't welk zich bij een' matroos had geopenbaard, den 9den de schrik algemeen geworden, op het zekere berigt, dat in den nacht te voren 29 sterfgevallen ten gevolge van cholera hadden plaats gehad. Men vreesde te Algiers, vooral ter zake de gesteldheid der plaats en de daar heerschende bovenmatige warmte, het ergste indien de ziekte verder toenam.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den Augustus.

Den 14 heeft de jaarlijksche algemeene wapenoefening der burgerwacht plaats gehad. Eene aanzienlijke menigte was daarbij tegenwoordig. Algemeen werd de goede houding en ijver der manschappen geprezen.

— Men spreekt hier, sedert eenige dagen, van pogingen, welke op nieuw zouden worden aangewend, om de Hollandsch-Belgische geschillen te vereffenen. Sommigen willen daarmede in verband brengen het verblijf van sir *Robert Adair*, den gewezen Engelschen gezant te Brussel, die op zijne reis naar Berlijn alhier is aangekomen. Anderen meenen, dat eerst na de bijeenkomst der Monarchen te Kalisch en te Töplitz de zaak eerst wederom ernstig zal opgevat worden.

In een onzer bladen leest men voorts, na de vermelding van de reis des kroonprinsen van Pruissen naar Dantzig, het volgende. De koning van Pruissen zal insgelijks binnen acht dagen naar het slot Erdmannsdorf bij Hirschberg afreizen, alwaar de eerste zamenkomst met de keizerlijke russische familie plaats hebben zal. Volgens al hetgeen wij uit goede bronnen vernemen, zal de wapenoefening van Kalisch een groot aantal vorsten bijeenbrengen, die zich gedurende het einde der maand September vereenigen zullen. Het is natuurlijk dat de staatkundigen hierin een ruim veld tot allerlei veronderstellingen vinden. Eene derzelve willen wij echter terstond tegenstreven, die namelijk, dat men te Kalisch en Töplitz in tegenwoordigheid eenige vijandelijke demonstrationen tegen de westelijke mogendheden zoude voor hebben. Wij meenen veeleer te kunnen staande houden, dat de staatkundige handelingen die te Kalisch en bijzonder te Töplitz plaats zullen hebben, tot zekerder bevestiging van den Europeschen vrede zullen strekken en in alien gevalle de toestemming van Engeland en Frankrijk verwerven zullen. Men gelooven toch niet, dat de groote Europesche mogendheden thans er aan denken zich te verdeelen, om vijandelijk tegenover elkaar aan de spits van twee magtige partijen te staan. Nimmer werd de behoefte aan eendragt meer gevoeld dan juist in dezen oogenblik. Men meent alzoo, naar het beste weten en in de innigste overtuiging, het er voor te mogen houden, dat Rusland en Engeland aan de handelingen te Kalisch en Töplitz niet vreemd zullen zijn, en dat het slechts uit de eigenaardige betrekkingen dezer staten volgt, dat zij geen officieel aandeel aan dezelve nemen; en hoog is het de vraag, of zij er niet bij vertegenwoordigd zullen worden.

— Uit Baden schrijft men van den 13den, dat Z. M. de koning van Wurtemberg, met den kroonprins en zijne beide dochters, sedert den vorigen dag aangekomen was en dien dag het middagmaal bij H. K. K. H. de Prinses *van Oranje* gebruikt had. Nog bevonden zich te Baden de groot-hertog *van Saxen-Weimar* en de nederlandsche luitenant-generaal, hertog *Bernhard van Saxen-Weimar*. Van ministers waren aldaar aanwezend, de graaf *van Nesselrode*, *van der Capellen* en andere, alsmede de gewezen Spaansche ministers *Zea-Bermudez* en *Los Rios*, voorts de vorstin *van Lieven*, en de bekende vicht van prins *Talleyrand*, de hertogin van Dino. [illegible] de Koning van Wurtemberg is den 15den deezer van Schwetzingen te Mannheim teruggekeerd.

— In berigten uit [illegible] wordt op vrees voor de verdere uitbreiding der cholera, aan die zijde te kennen gegeven. Dezelve is van uit het zuidelijk gedeelte van Frankrijk over de Alpen en Apennijnen gestegen en thans reeds in de groote vlakte van het noordelijk Italie neergedaald. Volgens de jongste berigten uit Piemont heeft dezelve zich in de rigting van Turijn echter nog niet verder dan te Cury vertoond. In die stad telde men den 9den, 61 lijders, 11 overledenen en 72 nieuwe gevallen. In Nizza en Villafranca scheen de ziekte eenigzins aan het afnemen. Daarentegen was zij in Genua uitgebroken en hadden zich sporen van dezelve te Livorno en Florence vertoond.

— Uit Warschau wordt onder dagteekening van den [illegible] gemeld, dat de lucht tegen het eind dezer maand de [illegible] aangenamen. Hoewel [illegible] zich [illegible]

Mattenwil in Königsfeld begeven, om alsdaar den eersten steen te leggen voor een op te rigten monument ter gedachtenis van keizer *Frans*.

Te Weenen was de post uit Konstantinopel van den 25sten aangekomen; men verwachte aldaar zoo dra *Miloesch* die er met de grootste onderscheiding door den Sultan zou ontvangen worden. De vloot der Albaneesche kust bestemde vloot was, gelijk reeds gezegd is, onder zeil gegaan; desniettemin bleven in het arsenaal de toerustingen voortduren, welke alsmede, zoo het heette, strekten moesten om de reeds afgezeilde expeditie te versterken, en om vervolgens de onderdrukking van den opstand, tegen Tunis te worden gebruikt. *Reschid* pacha die laatstelijk tegen de kurdische horden was te velde getrokken had deze geheel onderworpen. *Ibrahim* pacha scheen ontevreden over den geest in zijn leger heerschende; hij zou op eene nieuwe organisatie bedacht zijn en daartoe weder fransche officieren in dienst willen nemen. Zulks was voor den franschen militair derhalve weder een uitzigt om in het egyptische leger zijn geluk te beproeven. De geringe financiele middelen waarover de onderkoning te beschikken had, zouden het intusschen noodzakelijk maken, zoodra hij zijn leger door officieren vermeerderen wilde, de tegenwoordige hooge soldij te verminderen, 't geen de steeds vermeerderde ontevredenheid nieuw voedsel zou geven; dezelve was thans reeds zoo groot, dat men onlangs een oproerig Arabisch garnizoen door middel van het geschut tot deszelfs pligt had kunnen brengen. *Ibrahim* had in den laatsten tijd zijn hoofdkwartier naar Hadeh verlegd, waar hij den winter dacht door te brengen. — De pest maakte vorderingen in Cijprus; in Konstantinopel waren eenige kweekelingen van de militaire school een offer van dezelve geworden; sedert waren de gezondheids-verordeningen nog strenger gemaakt en werden met ijver gehandhaafd.

— Te Weenen waren den 12den Augustus genoteerd: Metall. 102⅝; 4 pCt. 98½; Bankactien 1324.

ENGELAND.

Londen, den 19den Augustus.

Het Huis der lords gaat steeds voort met aanmerkelijke veranderingen te make over de municipale corporatien te brengen. Zoo werd onder anderen in de zitting van gisteren door lord *Lyndhurst* een nieuw amendement voorgesteld, volgens hetwelk een vierde der tegenwoordige gemeente-raden hun leven lang die betrekking behouden zullen. Van de zijde van het ministerie werd aangevoerd, dat deze bepaling de wet in haar beginsel aantastte. Desniettemin is zij met eene meerderheid van 87 stemmen aangenomen. De ministeriele bladen toonen zich over de handelwijze der lords ten uiterste verbitterd.

— Niet minder vinnig laten dezelfde bladen zich uit over de thans bij de Fransche kamers aanhangige wetten tegens de drukpers en jurij. De *Courier* zegt, onder anderen, dat de Fransche ministers erger dan Indische [illegible] der ondervinding vergeten.

— Berigten uit Lissabon van den 2 dezes, melden, dat de kapitein der kavalerie, d'*Attaquia*, in plaats van den markies *van Lould*, tot minister van marine is benoemd, welke zij sonderlinge benaming zeker stof tot gissingen geeft, en het bewijst, dat thans in alle partijen gesplitst is, niet in achting kunnen zijn.

Er waar eene nieuwe aanvrage van het Spaansche bestuur ontvangen, tot het doen oprukken van het hulpkorps Portugeezen naar Spanje, doch dit moet andermaal afgeslagen, en alzoo de oprigting van een korps vrijwilligers voor de Spaansche Koningin toegestaan zijn.

— Men heeft alhier berigten uit Santander, volgens welke de Spaansche bevelhebber dier vesting, niettegenstaande de tusschenkomst van de officieren der Britsche vrijwilligers, zes Franschen op een Pool heeft doen doodschieten, die bij de stad aan wal waren gekomen om in den *Carlos* dienst te nemen. De *Times* spreekt met [illegible] afschuw van deze terechtstelling, zoo wel als van het [illegible] te Barcelona, waaromtrent men thans in Engeland uitvoerige berigten heeft. Het gepeupel dier stad heeft het lijk van generaal *Bassa*, na het door de straten te hebben gesleurd, op de archieven der politie geworpen, en daarmede verbrand. Er zijn monsters geweest, die gedeelten van het mishandelde lijk verslonden hebben!

— Ter beurze waren gisteren genoteerd: 3 pCt. cons. 89⅝; Ned. 2½ pCt. 54; 5 pCt. 102⅛; Cortes 45¾; Portugal 56¼, ¾; Columbia 28¼, 29.

BOEKBESCHOUWING.

FABELEN en VERTELSELS, benevens uitgekozene gedachten van vermaarde mannen en vrouwen. Voor meergevorderden. Met platen. Door K. L. Kuipers, Notaris, alsm. Heelm. aan Schoolopziener over het District van Noord-Holland. Te Amsterdam bij SCHALEKAMP en VAN DER CHIJPEL. 1835. 12mo. 182 Blad.

Dit boekje moet inderdaad bestemd zijn voor meergevorderden, want ook door volwassenen aangenaam kan gelezen worden. Het is eene verzameling van fabelen, vertelsels en gedachten, van welken verre de meesten, maar thans voor 't eerst of op nieuw berijmd. Het eerst voorkomende stukje, *Hulde aan het onderwijs*, schijnt wel geheel oorspronkelijk van den schrijver te zijn en beantwoordt niet aan den titel. In hetzelve zijn twee coupletten, kort achter elkander, in elk van welke het woordje *dit* op eene kinderlijke wijze in vier regelen vijf malen herhaald is. Onder de fabelen zijn er eenige, die algemeen bekend en ook reeds in onze taal dichtmatig overgebragt zijn, zoodat zij hier wel konden gemist worden; ook van de leeringen, achter de meeste fabelen en vertelsels geplaatst, komt het ons voor, dat zelen wel achterwege hadden kunnen blijven, anderen bekort, sommigen anders gewijzigd hadden behoeven te worden. Zoo, bij voorbeeld, wordt achter de fabel *de Roos en de Vlinder* geleerd, dat men het beter lot zijns broeders niet moet benijden, terwijl in de fabel zelve de Vlinder aan de Roos betoogd had, dat haar lot beter was, dan dat zij welk zij begeerde. De toon der zedeleer achter het verhaal *de Doctor en de Zieke* is te weinig in overeenstemming met den indruk, welken dit merkwaardotische verhaal achterlaat, om eenige uitwerking te doen. Deze aanmerking is ook toepasselijk op *het misluckte aansoek*. Hoogst ongepast is het, een wetniet, in glansrijken staat geplaatst, maar verachtelijk in elks oogen, bij de zon te vergelijken, gelijk op bl. 26 geschiedt. Bij het stukje *de Vader en zijne twee Zonen*, was de zedeleer reeds in de fabel zelve vervat en had niet behoeven afzonderlijk voorgedragen te worden. Voorts vordert de aard van fabelen, dat de zedeleer kort en krachtig worde voorgedragen, en niet tot deugdsbetrachting in 't algemeen aansporen, maar een bepaald gebrek gispe, of eene bepaalde deugd aanprijze. Deze toepassingen houden wij voor 't minst verdienstelijk gedeelte van het werk des Heeren *Kluppell*; en als leesboek voor meergevorderden op de scholen, waartoe het werkje mede bestemd is, ware het misschien beter geweest, tot opscherping van het verstand, de ontwikkeling der zedeleer aan de leerlingen zelve over te laten. Desniettemin meenen wij aan deze fabelen en vertelsels eenen goeden aftrek te mogen voorspellen, en het is daarom, dat wij den schrijver opmerkzaam maken op eenige kleine feilen, welke bij eenen herdruk ligtelijk te verbeteren zullen zijn. Vooreerst dan is op sommige plaatsen de klemtoon verkeerd geplaatst, als: *het Bijtje ziet het zich ooit tergen; een boosaicht te ontmaskren, waar mén dien ook vindt; u blijft men vervolgen, waar mén u ook vindt*, enz. Voorts *Dárius* in plaats van *Darius*. Somtijds is ten gevalle van maat of rijm eene onjuiste constructie gebezigd of de eene tijd in plaats van den anderen gebruikt, als: *Neen, riep nu het Hert, dat die Mensch gevoelt*, (*En maakt zich tot vlugten gereed*) voor *gevoelde en zich tot vlugten gereed maakte*. Elders lezen wij: *In grimmige woede thans vloekt het de zon*, voor *vloekt het thans*; weder elders: *Eens — was zijn gade zijn vreugd, hij het toonbeeld van trouw*, *En was de gelukkigste vader*, voor: *en hij, het toonbeeld van trouw, was de gelukkigste vader*. Ook de interpunctie is niet overal naauwkeurig en op meer dan eene plaats, waar de zin in een volgend couplet voortloopt, staat achter het voorgaande een sluitteken. Wij maken deze aanmerkingen niet uit vitlust; maar, wij verhalen het, wij verwachten van het boekje een genoegzaam vertier, om hetzelve eenen herdruk te doen beleven, en in geschriften voor de jeugd behoort, ook tot vorming van haren leerkundigen smaak, de meest mogelijke keurigheid betracht te worden. Een titel- en drie andere plaatjes versieren het boekje niet.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Navolging van Burden's stoomsloot of speelingsboot in Frankrijk. — Burdens vaartuig heeft gedurende de laatste tijden in Frankrijk verscheidene navolgingen beleefd. De baron Seguin, lid van het instituut, liet er namelijk een te Parijs bouwen, hetwelk uit twee dubbele kegels van 100 voet lengte bestaat, tusschen welke de stuwkracht aangebragt is. De stoomtoestel, die deze stuwkracht levert, moet eenige belangrijke uitwigheden opleveren. — De heer Carè, de beroemde stoomboot-fabrikant te Parijs, bouwde eene dergelijke speelingsboot voor het Zomer-kabinet, welke zich echter van die van Seguin daardoor onderscheidt, dat het boven open is en met eene planken vloer bedekt is, ook heeft zij twee kielen en draait roeren. — Een derde soortgelijk vaartuig werd eindelijk ook voor de scheepvaart op de Loire tusschen Nantes en Angers gebouwd.

Eene boot van gomme elastique. — Het *Provideur Journal* levert eene beschrijving van eene uit Kamtschak Gomme elastique vervaardigde boot, welke niet meer dan 20 pond weegt, en gemakkelijk opgevouwen wordt, zoodat men haar gemakkelijk van de eene naar de andere plaats kan dragen. Bovendien zal de boot eene lading van eene ton, of een geheel visschersgezelschap dragen.

Nieuwe hangende brug. — In Ronaan is een Ingenieur onlangs een patent voor eene hangende brug verleend, welker middelpunt een boog van zulk eene hoogte zijn moet, dat de hoogte naar daaronder door kan varen. De ophaalbrug moet zoo vervoudigd gemaakt zijn, dat zij zeer gemakkelijk door een enkel mensch op kan gehaald worden. De boog bekomt zulk eene sterkte, dat hij in staat is, om de kettingen, welke van hem tot aan de beide oevers getrokken moeten worden, volkomen veilig te dragen! Een Engelsch Journaal merkt hierop aan, dat deze opgave der Fransche bladen, wanneer zij al juist is, zeer wonderlijk klinkt, en dat deze voorslag zeer ongepast uit een land komt, welks Ingenieurs door de geringe vastheid der door hen gebouwde hangende bruggen zeer onaangename vermaardheid verworven hebben. Op eene Engelsche hangende brug, welke miste, komen, volgens het *Mechanics Magazine*, tot minstens 7 menschen, welke verongelukten, zoodat aldus in Engeland dergelijke bruggen slechts eene uitzondering is, terwijl zulks in Frankrijk [illegible] is geworden.

Bewaren van druiven in den winter. — Men heeft, gelijk bekend is, aanbevolen, om de druiven laagsgewijze tusschen drooge zemelen voor den winter te bewaren. Dit is goed, zoo lang de druiven alle droog blijven; dezelve en zelden verscheiden van dezelve bederven, zoo geraken ook de zemelen in vuur en spoedig is dan de gansche hoeveelheid verloren. Veel voordeeliger is derhalve het bewaren in droog zaagsel en in droogen asch. Om de druiven, eer men ze opdoet, dezelver volkomene zijpheid en frischheid te geven, behoeft men ze, nadat zij uit het zaagsel genomen zijn, slechts een oogenblik in lauw water te leggen, en ze vervolgens op eene koele plaats te laten droog worden.

In Engeland, Bijbehalve vindt men de volgende voorbeelden van hooge ouderdom, op wier echtheid men mag bouwen, dangezien de namen der personen en de jaren van hun overlijden daarbij worden opgegeven:

David Cameron	overl. in	1695	oud 130 jaren.
Jean de Labordel		1766	» 130 »
George King		1766	» 130 »
John Taylor		1767	» 130 »
William Beattie	»	1778	» 130 »
John Wilson	»	1778	» 130 »
Ribers Meadside	»	1780	» 130 »
William Ellis	»	1780	» 130 »
Elizabeth Taylor	»	1764	» 131 »
Peter Garlen	»	1775	» 131 »
Eliz Merchant	»	1761	» 133 »
Mrs. Keit	»	1772	» 134 »
Francis Agne	»	1767	» 134 »
John Brookey	»	1777	» 134 »
Jane Harrison	»	1744	» 135 »
James Sheils	»	1759	» 136 »
Catherine Noon	»	1768	» 136 »
Margaret Forster	»	1771	» 136 »
John Morriat	»	1776	» 136 »
John Richardson	»	1772	» 137 »
John Robertson	»	1793	» 137 »
William Sharpley	»	1757	» 138 »
John M'Donough	»	1768	» 138 »
John Fairbrother	»	1770	» 138 »
Mrs. Clum	»	1772	» 138 »
Thomas Dobson	»	1766	» 139 »
Marie Cameron	»	1785	» 139 »
William Baland	»	1752	» 140 »
Grasin Desmond	»	——	» 140 »
James Sands	»	1770	» 140 »
Iwarling (monnik)	»	1773	» 142 »
Charles M'Findley	»	1793	» 143 »
John Effingham	»	1757	» 144 »
Evan Williams	»	1782	» 145 »
Thomas Winsloe	»	1766	» 146 »
Drakenborg	»	1772	» 146 »
William Mead	»	1650	» 148 »
Francis Goosic	»	1768	» 150 »
Thomas Newman	»	1642	» 152 »
Thomas Parr	»	1635	» 152 »
James Bowles	»	1686	» 152 »
Henry Wood	»	——	» 159 »
Thomas Damme	»	1648	» 154 »
Een Poolsche Boer	»	1762	» 157 »
Joseph Surrington	»	1797	» 160 »
William Edwards	»	1668	» 166 »
Henry Jenkins	»	1670	» 169 »
Louisa Truxo	»	1782	» 175 »

Men kan bij deze lijst nog voegen eenen mulat, die in 1797 te Frederikstown in Noord Amerika overleed en gezegd werd alsdan 180 jaren oud te zijn, alsook Thomas Cam, die, volgens het *County Chronicle* van 23 December 1791, in de parochie St. Leonard (eene wijk van Londen) ten jare 1588 was overleden en dus bereids de zonderlinge ouderdom van 207 jaren bereikt had. Dit voorbeeld van lang leven is te buitengewoon, om daarbij niet eenige onnaauwkeurigheid te onderstellen.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, den 20sten Augustus.

Namen van pCt.	Laatste koers.	Hoogste koers.	Laagste koers.		pCt.	Laatste koers.	Hoogste koers.	Laagste koers.
Werk. Schuld	22	54⅝	54⅝	54⅝	Dito 1822	3	108⅛	
Dito dito	5	101 11/16	101⅝	101 11/16	Cert. dito 1822	5	99⅜	99 11/16
Uitgestal. dito					Obl. te Lond.	5		
Kasbill. dito		24 3/16	24⅜	24 3/16	Cert. te Hamb.	5		
Amort. Synd.	4½	93⅜	93⅜	93⅞	Ing. in Assig.	6	68⅜	
Dito dito	3½	78 7/16	78⅛	78⅛	Certific. dito	6	69⅛	
Schatkistbill.	4	100⅛			POLEN.			
Hand. Maats.	4	108⅛			Aand. L. f 300			
Nieuwe Dito	4				PRUISSEN.			
FRANKRIJK.					Dito Bto R. 200		105	
Inscriptien	5	98⅛	98⅛	98⅛	Neg. L. 1828	4		
ENGELAND.					OOSTENRIJK.			
Dito p. 12 Aug.	3				Aand. L. f 100.			
SPANJE.					Dito dito	2½	50	
Cert. L. Rente		36	36	36	Metalliek	5	99⅜	
Dito f 1000		222	222	222	Dito L. gen.	3		
Fransche Dito		15⅛	15⅛	15⅛	Dito	2½		
Cert. B. Lond.	3	32	32	32	Obl. Goll. & C.	5		
Engelsch. Uitg.					Dito			
PORTUGAL.					Cert. Stadh.	2½		
Obl. te Lond.	5				Ween. B. act.	3		
Dito dito	4				N. Ween. Aand.			
Kortes.					DENEMARKEN.			
Certific. L. & B.	5				Leen te Lond.	3		
Dito Hal. & C.	5				BELGIEN.			
Leen Lond.	5				Dito Rotsch.	5		
RUSLAND.					Russ. Fr. Aand.			
Obl. Hope	5	103				500 Fl.		

*** Getrouwd

J. C. VERAART, Jz.
C. J. VAN DER VEN.

Bergen-op-Zoom, 19 Augustus 1835.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving van Familie, Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

*** Getrouwd

J. A. DAVERVELDT.
J. VERAART.

Bergen-op-Zoom, 19 Augustus 1835.

Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving van Familie, Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad.

*** Ondergeteekende, Rector aan het Gymnasium dezer Stad, berigt bij deze, dat den aanvang der SCHOLEN, in dit gebouw gevestigd, zal plaats hebben op 1 September aanstaande. Die dus als LEERLINGEN willen ingeschreven worden, gelieven zich vóór dien tijd bij hem aan te melden. Tevens brengt hij *Ouders en Voogden* wederom ter kennis, dat bij ook JONGE HEEREN in de KOST neemt, die zich tot de Akademische loopbaan, of tot andere betrekkingen, verlangen te bekwamen, en zal het wellicht niet onbelangrijk zijn te vernemen, dat het Schoolgebouw eene aanmerkelijke verbetering door de zorg der Edel Achtbare Regering dezer Stad heeft ondergaan, en zoo ingerigt is, dat het aan Jonge Lieden eene hoogst geschikte en aangename inwoning verschaffen zal.

BREDA, 14 Augustus 1835. TE VERWIJREN, Phil. Theod. Mag. en Lect. Gymn. Hoofd.

*** Door het vertrek van den HEEL- en VROEDMEESTER alhier, die plaats vakant zijnde, zoo verzoekt bij dezen het Gemeente-Bestuur van Baarle-Nassau alle zodanige Kunstbeoefenaars uit, welke genegen mogten zijn zich binnen die gemeente neder te zetten op de voordeelen aan de Gemeenten Baarle-Nassau en Hertog verbonden, ten einde zich in persoon of met *drachtvrije* brieven, met overlegging van de vereischte bewijzen, vóór den 1sten October aanstaande, bij het ondergeteekende te melden, kunnende inmiddels alle verlangde Wordende informatien bekomen worden bij het Hoofd van bovengemeld Bestuur.

Baarle-Nassau, den 6. Augustus 1835.

A. N. VAN GILS.
Tot Burgemeester.
De Secretaris,
GELLEKEN.

Voor het Rijk.

Amortisatie-Syndicaat.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.

Buiten Ernera Bussoro.

De Agent van het Domein te Kinderdijk zal, ten overstaan van den Heere Burgemeester van de Zwaluwe, op den 26sten October 1835 en volgende dagen, des voormiddags ten 9 ure, in de Kerk op de Hooge Zwaluwe, voor de tweede reis zeven jaren, namelijk tot ultimo October 1842 publiek verpachten:

Zijne Kapitale BOUWHOEVE, groot 69 bunders en 73 roeden, alsmede 1085 bunders ZAAI- en WEILANDEN en DIJKEN en dit in 441 perceelen behoorlijk door nummerpalen aangewezen en onderscheiden, liggende als dezelve te Oudemolen, onder de Zwaluwen.

De Condities van Verpachting zijn ten kantore van den Agent verkrijgbaar te bekomen, twintig dagen voor den dag der verpachting, dagelijks (uitgezonderd des Zondags) alsmede ter Secretarie op de Hooge Zwaluwe; alwaar mede bij den Domanialen Opziener CORNELIS C. VOGEL, de noodige aanwijzing en onderrigting kan bekomen worden.

Klundert, den 12den Augustus 1835.

De Agent voornoemd,
L. B. RIJSTERBORGH.

BIJ BROESE & COMP. TE BREDA IS VERSCHENEN EN GEREED GEKOMEN:

NOËL ET DE LA PLACE, LEÇONS FRANÇAISES DE LITTÉRATURE ET DE MORALE. Troisième édition. Un gros volume grand in 8°, papier velin, prix . . . . . *f* 3,50.

Cette nouvelle édition d'un ouvrage généralement estimé, dont la grande utilité pour la connaissance des chefs-d'œuvres de littérature française est suffisamment reconnu, et qu'on ne saurait par conséquent trop recommander tant à MM. les Instituteurs qu'aux jeunes gens qui désirent se former dans la langue française, est augmentée de notes, d'un liste biographique des auteurs cités et d'un resumé de l'histoire de la littérature française par *L. Barre*, professeur de littérature générale au musée et de rhétorique au collége royal de Bruxelles.